

SPIS TREŚCI

O RUCHU ZWIERZĄT

tłum. Paweł Siwek

Wstęp	8
O ruchu zwierząt	37
1. Znaczenie czynnika nieruchomego dla ruchu. Rola stawów w organizmie	37
2. Doniosłość oporu, jaki stawia środowisko jestestwu wykonującemu ruch	39
3. Pierwszy czynnik ruchu (Motor Immobilis). Atlas	40
4. Transcendentność Pierwszego Czynnika ruchu. Ruch rzeczy nieożywionych	41
5. Zasadnicze formy ruchu w Naturze	43
6. Jak dusza porusza ciało? Zestawienie tego ruchu z ruchem wszechświata	44
7. Ruch zwierząt nie jest konkluzją sylogizmu spekulatywnego, lecz praktycznego	46
8. Umiejscowienie naczelnej zasady ruchu w organizmie	49
9. Równoczesne wprawianie w ruch przez duszę obu stron organizmu	51
10. Rola tchnienia wrodzonego. Zestawienie organizmu z dobrze rządzonego państwem ..	52
11. Ruchy dowolne i niedowolne. Konkluzja	54

O PORUSZANIU SIĘ PRZESTRZENNYM ZWIERZĄT

tłum. Paweł Siwek

O poruszaniu się przestrzennym zwierząt	58
1. Problemy do rozwiązania: budowa organów ruchowych, ich funkcja itp.	58
2. Naczelne zasady kierujące naszymi badaniami	59
3. Rola punktów oparcia, zarówno wewnętrznych jak zewnętrznych, w ruchu zwierząt ..	59
4. Określenia części organizmu należy czerpać raczej z ich funkcji niż z ich położenia w nim. Strona prawa i lewa. Człowiek	60
5. Definicja nogi. Podział zwierząt ze względu na ilość ich nóg	62
6. Znaczenie wspólnego centrum ruchowego dla ruchu zwierząt	63
7. Ruch zwierząt posiadających czerwoną krew	63
8. Ruch zwierząt beznogich	65
9. Związek między ruchem zwierząt a zginaniem ich członków	66
10. Rola ogona w ruchu zwierząt	68
12. Odmienność sposobu zginania członków u człowieka i u zwierząt czworonożnych	70
13. Diagram ilustrujący różnorodność zginania członków ruchomych	72
14. Diagonalny ruch zwierząt czworonożnych. Ruch raka	73

Spis treści

15. Zestawienie ptaków ze zwierzętami czworonożnymi. Struktura nóg ptasich i płetw rybich	73
16. Ruch zwierząt bezkrwistych	74
17. Szczególny ruch kilku gatunków zwierząt	75
18. Podobieństwo funkcji ptasich skrzydeł i płetw rybich	76
19. Ruch zwierząt bezkształtnych i nietoperzy	76

O RODZENIU SIĘ ZWIERZĄT

tłum. *Paweł Siwek*

Wstęp	78
O rodzeniu się zwierząt	96

Księga pierwsza

1. Płeć	96
2. Definicja płci	100
3. Organy rozrodcze	102
4. Funkcja jąder	103
5. Jądra u ptaków	104
6. Jądra u ryb	105
7. Gady	106
8. Zwierzęta jajorodne	106
9. Zwierzęta żyworodne	107
10. Żyworodne – jajorodne	107
11. Macica zwierząt jajorodnych	108
12. Położenie jąder	109
13. Przewody nasienne	110
14. Skorupowe	111
15. Głowonogi	112
16. Owady	112
17. Nasienie	113
18. Natura nasienia	115
19. Nasienie i miesiączka	125
20. Zapłodnienie	128
21. Samiec	131
22. Samica	132
23. Zwierzęta a rośliny	133

Księga druga

1. Powstanie i rozwój embrionu u różnych zwierząt	135
2. Właściwości nasienia	142
3. Nasienie a dusza	144
4. Akt zapłodnienia. Rozwój embrionu	148
5. Udział samicy w akcie rodzenia	155
6. Skóra, oczy, zęby	156
7. Pępowina. Mieszanie. Bezpłodność	164
8. Muł	167

Księga trzecia

1. Zwierzęta jajorodne. Jajo	171
2. Forma jaj i ich dojrzewanie. Instynkt macierzyński	176
3. Ryby chrząstkowate. Ptaki	180
4. Ryby jajorodne	181
5. Teorie dotyczące rodzenia u ptaków i ryb	182
6. Mylne poglądy dotyczące rodzenia	184
7. Rola samca u jajorodnych	185
8. Głowonogi i skorupowe	187
9. Owady. Larwy	187
10. Pszczoły, szerszenie, osy. Mądrość natury	189
11. Różne formy aktu rodzenia. Larwy.	193

Księga czwarta

1. Tworzenie się płci	197
2. Harmonia między płciami	204
3. Dziedziczność. Potwory	205
4. Anomalie: nadliczbowość pewnych organów	210
5. Superfetacja (nadpłodność)	217
6. Stan noworodka zaraz po narodzeniu	219
7. „Mola”	222
8. Mleko	223
9. Narodziny	225
10. Brzemiennność	225

Księga piąta

1. Cechy indywidualne: sen, kolor oczu, bystrość wzroku	226
2. Słuch i węch	232
3. Włosy. Łysina	233
4. Kolor włosów. Siwizna	237
5. Siwizna u zwierząt	239
6. Zmiany koloru sierści, włosów i piór	240
7. Charakterystyczne cechy głosu	242
8. Uzębienie	245

O BARWACH

tłum. Leopold Regner

Wstęp	250
O barwach	275

O GŁOSACH

tłum. Leopold Regner

O głosach	296
---------------------	-----

FIZJOGNOMIKA

tłum. Leopold Regner

Fizjognomika	314
--------------	-----

O ROŚLINACH

tłum. Leopold Regner

O roślinach	336
Przedmowa autora przekładu książki Arystotelesa «O roślinach»	336
Księga I	338
Księga II	362

OPOWIADANIA ZDUMIEWAJĄCE

tłum. Leopold Regner

Opowiadania zdumiewające	388
--------------------------	-----

MECHANIKA

tłum. Leopold Regner

Mechanika	440
-----------	-----

ZAGADNIENIA PRZYRODNICZE

tłum. Leopold Regner

Wstęp	476
Zagadnienia przyrodnicze	494
Księga I. Zagadnienia lekarskie	494
Księga II. O potach	507
Księga III. O winopiciu i opilstwie	515
Księga IV. O sprawach Afrodyty	525
Księga V. O zmęczeniu	534
Księga VI. Co wynika z tego, że się leży w pewien sposób lub przyjmuje [inną] postawę?	544
Księga VII. O naśladowaniu doznań	545
Księga VIII. O zimnie i dreszczach	548
Księga IX. O sińcach, bliznach i pręgach	552
Księga X. Zarys zagadnień przyrodniczych	556
Księga XI. O głosie	572
Księga XII. O wonnościach	588
Księga XIII. O smrodach	591
Księga XIX. O usposobieniach [i klimatach]	594
Księga XV. Zagadnienia matematyczne	598
Księga XVI. O ciałach nieożywionych	606
Księga XVII. O jestestwach ożywionych	613
Księga XVIII. O zamięłowaniach literackich	615
Księga XIX. O harmonii	618

Spis treści

Księga XX.	O krzewach i jarzynach	633
Księga XXI.	O mące, chlebie jęczmiennym i tym podobnych	642
Księga XXII.	O owocach	648
Księga XXIII.	O słonej wodzie i o morzu	651
Księga XXIV.	O wodach gorących	661
Księga XXV.	O powietrzu	664
Księga XXVI.	O wiatrach	670
Księga XXVII.	O lęku i odwadze	687
Księga XXVIII.	O stateczności i rozpasaniu, o wstrzemiężliwości i nieopanowaniu	691
Księga XXIX.	O sprawiedliwości i niesprawiedliwości	693
Księga XXX.	O roztropności, o umyśle, o mądrości	699
Księga XXXI.	O oczach	709
Księga XXXII.	O uszach	716
Księga XXXIII.	O nosie	718
Księga XXXIV.	O ustach i o tych narządach, które są w nich	723
Księga XXXV.	O wrażeniach dotykowych	725
Księga XXXVI.	O twarzy	727
Księga XXXVII.	O całym ciele	727
Księga XXXVIII.	O zabarwieniu ciała	729

O ODCINKACH NIEPODZIELNYCH

tłum. *Leopold Regner*

O odcinkach niepodzielnych	734
--------------------------------------	-----

POŁOŻENIA I NAZWY WIATRÓW

tłum. *Antoni Paciorek*

Położenia i nazwy wiatrów	756
-------------------------------------	-----

O MELISSOSIE, KSENOFANESIE I GORGIASZU

tłum. *Leopold Regner*

O Melissosie	766
O Ksenofanesie	775
O Gorgiaszu	781
Bibliografia	786

